

Захиргааны хэм хэмжээний
актын улсын нэгдсэн санд
2019 оны 06 сарын 25-ны
өдрийн 4388 дугаарт бүртгэл.

МОНГОЛБАНКНЫ
ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН ТУШААЛ

2019 оны 05 сарын 23 өдөр

Дугаар А-138

Улаанбаатар хот

Журам шинэчлэн батлах тухай

Төв банк (Монголбанк)-ны тухай хуулийн 11 дүгээр зүйлийн 11.1.1, 19 дүгээр зүйлийн 1 дэх хэсэг, Банкны тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.1.1, 16.1.2 дахь заалтыг тус тус үндэслэн ТУШААХ нь:

1.“Банкны үйл ажиллагааны зохистой харьцааны шалгуур үзүүлэлтийг тогтоох, түүнд хяналт тавих журам”-ыг хавсралт ёсоор шинэчлэн баталсугай.

2.“Банкны үйл ажиллагааны зохистой харьцааны шалгуур үзүүлэлтийг тогтоох, түүнд хяналт тавих журам”-ын 2.23, 2.25-д тусгасан нэгж хувь, 5.1, 5.3 дахь заалт, 2.5-д тусгасан хөшүүргийн харьцааны доод хэмжээнээс бусад зохицуулалтыг 2019 оны 7 дугаар сарын 01-ний өдрөөс мөрдсүгэй.

3.Энэ тушаал гарсантай холбогдуулан Монголбанкны Ерөнхийлөгчийн 2019 оны 02 дугаар сарын 25-ны өдрийн А-57 дугаар тушаалыг мөн өдрөөс хүчингүй болсонд тооцсугай.

4.Энэ тушаалын хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг Хяналт шалгалтын газар (Н.Батсайхан)-т үүрэг болгосугай.

МОНГОЛБАНКНЫ
ЕРӨНХИЙЛӨГЧ

Н.БАЯРТСАЙХАН

Монголбанкны Ерөнхийдөгчийн 2019 оны
5 дугаар сарын 23-ны өдрийн А-132 дугаар
тушаалын хавсралт

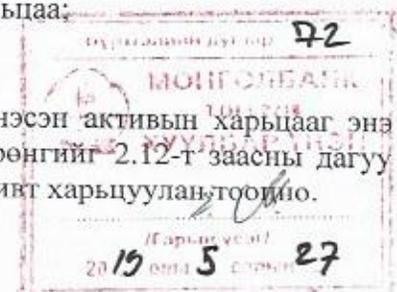
БАНКНЫ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗОХИСТОЙ ХАРЬЦААНЫ ШАЛГУУР ҮЗҮҮЛЭЛТИЙГ ТОГТООХ, ТҮҮНД ХЯНАЛТ ТАВИХ ЖУРАМ

НЭГ. НИЙТЛЭГ ҮНДЭСЛЭЛ

- 1.1. Энэхүү журмын зорилго нь Төв банк (Монголбанк)-ны тухай хуулийн 19 дүгээр зүйлийн 1 дэх хэсэг, Банкны тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.1 дэх хэсгийн 16.1.1-16.1.2 заалтын дагуу Монголбанкнаас банкинд зохистой харьцааны шалгуур үзүүлэлтийг тогтоох, түүнийг мөрдүүлэх, хянах, урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээ авах харилцааг зохицуулахад оршино.
- 1.2. Банк дараах зохистой харьцааг хангаж ажиллана:
 - 1.2.1. Өөрийн хөрөнгийн хүрэлцээний зохистой харьцаа, түүнийг хамгаалах нөөц;
 - 1.2.2. Төлбөр түргэн гүйцэтгэх чадварын зохистой харьцаа;
 - 1.2.3. Гадаад валютын ханшийн эрсдэлийн зохистой харьцаа;
 - 1.2.4. Төвлөрлийн эрсдэлийн зохистой харьцаа.
- 1.3. Банк энэ журмын 1.2-т заасан зохистой харьцааны үзүүлэлтийг үнэн зөв тооцож, түүнд үнэлэлт, дүгнэлт хийх замаар үйл ажиллагаандаа учирч болзошгүй эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг тухай бүр авна.
- 1.4. Монголбанк банкны үйл ажиллагааны цар хүрээ, онцлог, эрсдэлийн түвшинг харгалзан Банкны тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.1 дэх хэсгийн 16.1.2-т заасны дагуу энэхүү журмын 1.2-т тусгаснаас бусад зохистой харьцааг тогтоон, мөрдүүлж болно.

ХОЁР. ӨӨРИЙН ХӨРӨНГИЙН ХҮРЭЛЦЭЭНИЙ ЗОХИСТОЙ ХАРЬЦАА, ТҮҮНИЙГ ХАМГААЛАХ НӨӨЦ

- 2.1. Банкны эрсдэл даах чадварыг Банкны тухай хуулийн 3 дугаар зүйлийн 3.1 хэсгийн 3.1.9 дэх заалтад тусгасан өөрийн хөрөнгийн хүрэлцээний үзүүлэлтээр үнэлж, дараах зохистой харьцааг тогтооно:
 - 2.1.1. Нэгдүгээр зэрэглэлийн өөрийн хөрөнгө, эрсдэлээр жигнэсэн активын харьцаа;
 - 2.1.2. Өөрийн хөрөнгө, эрсдэлээр жигнэсэн активын харьцаа;
 - 2.1.3. Хошүүргийн харьцаа.
- 2.2. Нэгдүгээр зэрэглэлийн өөрийн хөрөнгө, эрсдэлээр жигнэсэн активын харьцааг энэ журмын 2.7-д заасан нэгдүгээр зэрэглэлийн өөрийн хөрөнгийг 2.12-т заасны дагуу тохируулан, 2.14-т тодорхойлсон эрсдэлээр жигнэсэн активт харьцуулан тооцно.

- 2.3. Өөрийн хөрөнгө, эрсдэлээр жигнэсэн активын харьцааг энэ журмын 2.6-д заасан өөрийн хөрөнгийг 2.12-т заасны дагуу тохируулан, 2.14-т тодорхойлсон эрсдэлээр жигнэсэн активт харьцуулан тооцно.
- 2.4. Хөшүүргийн харьцааг энэ журмын 2.7-д заасан нэгдүгээр зэрэглэлийн өөрийн хөрөнгийг 2.12-т заасны дагуу тохируулан, арилжааны авлага, өглөгийн зөрүүгээр цэвэршүүлсэн нийт актив болон цэвэр хүлээж болох үүргийн¹ 50 хувийн нийлбэрт харьцуулан тооцно.
- 2.5. Банкны нэгдүгээр зэрэглэлийн өөрийн хөрөнгө, эрсдэлээр жигнэсэн активын зохистой харьцааны доод хэмжээ 9 хувь, Өөрийн хөрөнгө, эрсдэлээр жигнэсэн активын зохистой харьцааны доод хэмжээ 12 хувь, Хөшүүргийн харьцааны доод хэмжээ 5 хувь байна.
- 2.6. Банкны өөрийн хөрөнгө нь нэг болон хоёрдугаар зэрэглэлийн өөрийн хөрөнгийн нийлбэр байна.
- 2.7. Нэгдүгээр зэрэглэлийн өөрийн хөрөнгө дараах бүрэлдэхүүнтэй байна:
- 2.7.1. Энгийн хувьцаа;
 - 2.7.2. Энгийн хувьцаанаас нэмж төлөгдсөн капитал;
 - 2.7.3. Хуримтлагдсан ашиг, алдагдал;
 - 2.7.4. Нөөцийн сан.
- 2.8. Хоёрдугаар зэрэглэлийн өөрийн хөрөнгө дараах бүрэлдэхүүнтэй байна:
- 2.8.1. Давуу эрхийн хувьцаа;
 - 2.8.2. Давуу эрхийн хувьцаанаас нэмж төлөгдсөн капитал;
 - 2.8.3. Хувьцаанд хөрвөх эх үүсвэр;
 - 2.8.4. Хоёрдогч өглөг.
- 2.9. Дараах нөхцөлтэй давуу эрхийн хувьцааг хоёрдугаар зэрэглэлийн өөрийн хөрөнгөд оруулан тооцно:
- 2.9.1. Хугацаагүй, Монголбанкнаас урьдчилан зөвшөөрөл авснаас бусад тохиолдолд хугацаанаас өмнө банк эргүүлэн худалдаж авах үүрэг, үүнтэй адилтгах бусад төлбөрийн үүрэг хүлээгээгүй;
 - 2.9.2. Банк ногдол ашиг тогтмол төлөх үүрэггүй;
 - 2.9.3. Энэ журмын 2.28.2, 2.29.4-т тусгасан хязгаарлалт хэрэгжих боломжтой;
 - 2.9.4. Ногдол ашгаас өөр хэлбэрээр огоож төлөх бүтэцгүй;
 - 2.9.5. Давуу эрхийн хувьцаа худалдан авах эх үүсвэр нь хууль ёсны үйл ажиллагаанаас бүрдсэн, татвар төлсний дараах орлого байна;
 - 2.9.6. Энэ журмын 2.9.1-2.9.5-д заасан нөхцлийг давуу эрхийн хувьцаа гаргах шийдвэр, холбогдох гэрээ, хэлцэлд тусгасан байна.
- 2.10. Дараах нөхцөлтэй хувьцаанд хөрвөх эх үүсвэрийг хоёрдугаар зэрэглэлийн өөрийн хөрөнгөд оруулан тооцно:
- 2.10.1. 5 ба түүний дээш жилийн хугацаатай;
 - 2.10.2. Нийт хугацаанд үндсэн төлбөрийн эргэн төлөлт хийхгүй;

¹ тэнцлийн гадуур бүртгэлтэй, хүлээж болзошгүй үүргийн нийт дүнгээс тэдгээрийн үүргийг хангуулах зорилгоор бусдаас татан төвлөрүүлсэн эх үүсвэрийн нийлбэрийг хассаныг

- 2.10.3. Банкны нэгдүгээр зэрэглэлийн өөрийн хөрөнгө, эрсдэлээр жигнэсэн активын харьцаа 7.2 хувиас буурсан тохиолдолд үл маргах журмаар энгийн хувьцаанд хөрвөх;
- 2.10.4. Энэ журмын 2.28.4, 2.29.4-т тусгасан хязгаарлалт хэрэгжих;
- 2.10.5. Хүү, өгөөж нь өсөн нэмэгдэхгүй (no step-up);
- 2.10.6. Банк, банкны нэгдэлд оролцогч, банкны холбогдох этгээдийн хөрөнгийг барьцаалаагүй, эргэн төлөлтөд баталгаа, батлан даалт гаргуулаагүй;
- 2.10.7. Монголбанкнаас урьдчилан зөвшөөрөл авч хугацаанаас нь өмнө хэсэгчлэн эсвэл бүрэн буцаан төлж болох. Төлсний дараа банк энэ журмын 2.22-оор тогтоосон нөөцөө хангасан байна;
- 2.10.8. Монголбанкнаас урьдчилан зөвшөөрөл авч хөрөнгө оруулагчийг сольж болно;
- 2.10.9. Хөрөнгө оруулагч, эх үүсвэр нь банкны зөвшөөрлийн журамд заасан шаардлагыг хангасан;
- 2.10.10. Энэ журмын 2.10.1-2.10.8-д заасан нөхцөлийг холбогдох гэрээ, хэлцэлд тусгасан байна.
- 2.11. Дараах нөхцөлтэй хоёрдогч өглөгийг хоёрдугаар зэрэглэлийн өөрийн хөрөнгөд оруулан тооцно. Үүнд:
- 2.11.1. 5 ба түүний дээш жилийн хугацаатай, хугацааны эцэст банкны хувьцаа эзэмшигчид, хөрөнгө оруулагч харилцан тохиролцож энгийн хувьцаанд хөрвөж болох;
- 2.11.2. Нийт хугацаанд үндсэн төлбөрийн эргэн төлөлт хийхгүй;
- 2.11.3. Банкны нэгдүгээр зэрэглэлийн өөрийн хөрөнгө, эрсдэлээр жигнэсэн активын харьцааг 5.4 хувиас буурсан тохиолдолд үл маргах журмаар энгийн хувьцаанд хөрвөх;
- 2.11.4. Энэ журмын 2.28.4, 2.29.4-д тусгасан хязгаарлалт хэрэгжих;
- 2.11.5. Хүү, өгөөж нь өсөн нэмэгдэхгүй (no step-up);
- 2.11.6. Банк, банкны нэгдэлд оролцогч, банкны холбогдох этгээдийн хөрөнгийг барьцаалаагүй, эргэн төлөлтөд баталгаа, батлан даалт гаргуулаагүй;
- 2.11.7. Монголбанкнаас урьдчилан зөвшөөрөл авч хугацаанаас нь өмнө хэсэгчлэн эсвэл бүрэн буцаан төлж болно. Ингэхдээ банк энэ журмын 2.22 дахь заалтаар тогтоосон нөөцөө хангасан байна;
- 2.11.8. Монголбанкнаас урьдчилан зөвшөөрөл авч хөрөнгө оруулагчийг сольж болно;
- 2.11.9. Хөрөнгө оруулагч, эх үүсвэр нь банкны зөвшөөрлийн журмаар тавигдаж буй шаардлагыг хангасан;
- 2.11.10. Энэ журмын 2.11.1-2.11.9-д заасан нөхцөлийг холбогдох гэрээ, хэлцэлд тусгасан байна.
- 2.12. Банкны өөрийн хөрөнгөд дараах тохируулгыг дараалуулан хийнэ. Үүнд:
- 2.12.1. Банкны халаасны энгийн хувьцааг нэгдүгээр зэрэглэлийн өөрийн хөрөнгөөс, халаасны давуу эрхийн хувьцааг хоёрдугаар зэрэглэлийн өөрийн хөрөнгөөс хасна;
- 2.12.2. Гүүдвилийг нэгдүгээр зэрэглэлийн өөрийн хөрөнгөөс хасна;
- 2.12.3. Програм хангамж, хойшлогдсон татварын авлагын нийлбэр нэгдүгээр зэрэглэлийн өөрийн хөрөнгийг 10 хувиас хэтэрсэн бол хэтэрсэн хэсгийг нэгдүгээр зэрэглэлийн өөрийн хөрөнгөөс хасна;
- 2.12.4. Банкны тухай хуулийн 17 дугаар зүйлээр тогтоогдсон хязгаарлалтыг давсан хэсгийг 75 хувийг нэгдүгээр зэрэглэлийн өөрийн хөрөнгөөс, үлдсэн 25 хувийг хоёрдугаар зэрэглэлийн өөрийн хөрөнгөөс хасна. Хоёрдугаар зэрэглэлийн өөрийн хөрөнгө хүрэлцэхгүй бол нэгдүгээр зэрэглэлийн өөрийн хөрөнгөөс үлдсэн хэсгийг хасна;

2.12.5. Хоёрдугаар зэрэглэлийн өөрийн хөрөнгийн дүн нэгдүгээр зэрэглэлийн өөрийн хөрөнгийн дүнгийн 50 хувиас илүүгүй байна.

2.13. Монголбанк, эрх бүхий байгууллагын шаардлагаар буюу хяналт шалгалтаар илэрсэн зөрчил, дутагдалтай холбоотой залруулгын гүйлгээг зохих дансанд хийж өөрийн хөрөнгийн бодит дүнг гаргана.

2.14. Банкны эрсдэлээр жигнэсэн актив дараах бүрэлдэхүүнтэй байна:

- 2.14.1. Зээлийн эрсдэлээр жигнэсэн актив;
- 2.14.2. Гадаад валютын ханшийн эрсдэлээр жигнэсэн актив;
- 2.14.3. Үйл ажиллагааны эрсдэлээр жигнэсэн актив.

2.15. Зээлийн эрсдэлээр жигнэсэн активын дүнг тооцохдоо тэнцлийн актив, тэнцлийн гадуурх хүлээж болзошгүй үүргийн дүнг энэ журмын 1 дүгээр хавсралтад тусгасан эрсдэлийн хувиар үржүүлж гаргах бөгөөд дараах зарчмыг баримтална. Үүнд:

2.15.1. Актив нь энэ журмын 1 дүгээр хавсралтад тусгасан нэгээс олон ангилалд хамаарч байгаа бол хамгийн өндөр эрсдэлийн жинтэй ангилалд хамааруулна;

2.15.2. Стандарт энд Пурс (Standard & Poors), Муудиз (Moody's), Фич (Fitch) байгууллагаас тогтоосон зээлжих суурь (baseline)² зэрэглэлийг ашиглан гадаадын банкнаас авах авлагын эрсдэлийн хувь хэмжээг дараах хүснэгтийг үндэслэн тогтооно.

Стандарт энд Пурс	AAA / AA-	A+ / A-	BBB+ / BBB-	BB+ / B-	B- бага	Рейтинггүй банк
Фич						
Мууди	Aaa/Aa3	A1/A3	Baa1/Baa3	Ba1/B3	B- бага	
3 сараас дээш хугацаатай авлага	20%	50%	50%	100%	150%	100%
3 сар хүртэл хугацаатай авлага	20%	20%	20%	50%	150%	100%

2.15.3. Энэ журмын 2.15.2-т заасан 2 болон түүнээс дээш зэрэглэл тогтоох байгууллагаас зээлжих зэрэглэл тогтоолгосон гадаадын банкнаас авах авлага болон түүний батлан даалтаар баталгаажсан зээлийн эрсдэлийн хувь хэмжээг тооцохдоо хамгийн доод зэрэглэлийг ашиглана;

2.16. Эрсдэлээр жигнэх тэнцлийн болон тэнцлийн гадуурх активын үлдэгдэлд дараах тохируулгыг хийнэ:

2.16.1. Актив нь Монгол Улсын Засгийн газрын баталгаа, олон улсын зээлжих зэрэглэлийг тогтоогч байгууллагын "А"-аас доошгүй үнэлгээ бүхий санхүүгийн байгууллагаас гаргасан баталгаа, батлан даалт, тэдгээртэй эрсдэл хуваах хэлцлээр баталгаажсан бол баталгааны дүнгийн 80 хувиар цэвэршүүлнэ;

2.16.2. Актив нь Дэлхийн банк, Олон улсын санхүүгийн корпораци, Европын сэргээн босголт, хөгжлийн банк, Азийн хөгжлийн банкнаас гаргасан баталгаа, батлан даалт, тэдгээртэй эрсдэл хуваах хэлцлээр баталгаажсан бол баталгааны дүнгээр цэвэршүүлнэ;

² Baseline үнэлгээгүй тохиолдолд хамгийн Long term үнэлгээг авна.

- 2.16.3. Актив нь дотоодын банк, Монгол Улсын Засгийн газраас үүсгэн байгуулсан Зээлийн батлан даалтын сантай эрсдэл хуваах нөхцөлтэй (*syndicated loans гэх мэт*) бол харгалзах дүнгээр тухайн банкны активыг цэвэршүүлж, эрсдэл хуваагч банкны активыг нэмэгдүүлнэ. Нэгдмэл ашиг сонирхолтой, холбоотой банкуудад энэ зохицуулалт хамаарахгүй;
- 2.16.4. Тухайн активд зориулж тусгайлан байгуулсан сангаар цэвэршүүлнэ;
- 2.16.5. Актив нь үл маргах журмаар цэвэршүүлэх нөхцөлтэй тухайн банкинд байршуулсан санхүүгийн эх үүсвэр болон сорьцоор баталгаажсан алт, мөнгөн гулдмайгаар баталгаажсан бол харгалзах (spot) дүнгээр цэвэршүүлнэ.
- 2.17. Зээлийн эрсдэлээр жигнэсэн активын нийлбэрээс зээлийн бүлгийн эрсдэлийн сан, тархаалтын эрсдэлийн сан, ерөнхий эрсдэлийн сангийн нийлбэрийг хасна.
- 2.18. Гадаад валютын ханшийн эрсдэлээр жигнэсэн активыг энэ журмын 4.3-т тусгасан нийт нээлттэй позицитай дүнгээр тодорхойлно.
- 2.19. Үйл ажиллагааны эрсдэлээр жигнэсэн активыг тухайн банкны сүүлийн гурван жилийн нийт орлогын дунджийн 1 хувийг түүнд тогтоосон өөрийн хөрөнгө, эрсдэлээр жигнэсэн активын харьцааны доод хэмжээний урвуугаар үржүүлэн тодорхойлно. Банк өдөр дутмын үйл ажиллагаанд үүсч байгаа алдагдал, хохирлыг бүртгэнэ.
- 2.20. Банкны өөрийн хөрөнгийн хүрэлцээ, эрсдэл даах чадварыг үнэлэхэд шаардлагатай мэдээллийг тухай бүр Монголбанкинд хүргүүлнэ.
- 2.21. Банкны эрсдэл даах чадварыг хамгаалах зориулалт бүхий нөөц интервалыг бүх банкинд тогтооно.
- 2.22. Нөөц интервал нь суурь болон тусгай хэсгийн нийлбэрээс бүрдэх бөгөөд энэ журмын 2.5-д заасан банкны нэгдүгээр зэрэглэлийн өөрийн хөрөнгө, эрсдэлээр жигнэсэн активын доод хэмжээн дээр нэмэгдэнэ³.
- 2.23. Суурь хэсэг бүх банкинд хамаарах 2 нэгж хувь байх бол тусгай хэсэг нь зөвхөн системийн нөлөө бүхий банкинд хамаарна.
- 2.24. Банкны системд нөлөө бүхий банкны жагсаалтыг хууль, журамд заасныг баримтлан Монголбанкны Ерөнхийлөгчийн тушаалаар батална.
- 2.25. Тусгай хэсэг нь тогтмол болон хувьсах бүрэлдэхүүнтэй байна. Тогтмол хэсэг нь 1 нэгж хувь байх бол хувьсах хэсгийг дараах хүснэгтийн дагуу тооцно.

№	Үзүүлэлтүүд	Тайлбар	Шаардлага	
			15%-аас бага бол 0%	15%-аас их бол +0.5%
2.25.1	Системийн нийт активд эзлэх хувь	Өмнөх жилийн эцсийн үзүүлэлтээр	10%-аас бага бол 0%	10%-аас их бол +0.25%
2.25.2	Нийт банк хоорондын дамжуулсан гүйлгээний тоонд эзлэх хувь	Өмнөх жилд хийгдсэн нийт тоогоор	10%-аас бага бол 0%	10%-аас их бол +0.25%
2.25.3	Нийт иргэдийн зээлд эзлэх хувь, нийт байгууллагын зээлд эзлэх хувь хоёрын хамгийн их	Өмнөх жилийн эцсийн үзүүлэлтээр	10%-аас бага бол 0%	10%-аас их бол +0.25%

³ Системийн нөлөө бүхий банкны хувьд 9%+2%+[1%;2%]. Бусад банкны хувьд 9+2%. 2010 оны 5 сарын 27

- 2.26. Монголбанкнаас хувьсах хэсгийг жилд нэгээс дээшгүй удаа шинэчлэн тогтоож, холбогдох банкуудад мэдээлнэ.
- 2.27. Банкны нэгдүгээр зэрэглэлийн өөрийн хөрөнгө, эрсдэлээр жигнэсэн активын харьцаа нь зохистой харьцааны доод хэмжээ болон тухайн банкинд тогтоосон нөөц интервалын нийлбэрээс бага бол нөөц алдагдсанд тооцно.
- 2.28. Тухайн банкинд тогтоосон нөөц 50 хүртэл хувиар алдагдсан тохиолдолд⁴ орлого, ашиг, нөөцөө хамгаалах, эрсдэл даах чадварыг улам муутгах зарцуулалт хийхээс сэргийлэх зорилгоор банк дараах арга хэмжээг авна:
- 2.28.1. Хувьцаа буцаан худалдаж авахгүй;
- 2.28.2. Энгийн болон давуу эрхийн хувьцаанд ноогдол ашиг хуваарилахгүй;
- 2.28.3. Төлөөлөн удирдах болон гүйцэтгэх удирдлагад олгох урамшуулал, бусад төрлийн гүйцэтгэлд суурилсан нэмэгдлийн 50-иас илүү хувийг төлөхгүй;
- 2.28.4. Энэ журмын 2.10 заалтыг хангасан хөрвөх эх үүсвэр болон 2.11 заалтыг хангасан хоёрдогч өглөгт хуваарийн дагуу эргэн төлөх төлбөрийн 50-иас илүү хувийг төлөхгүй;
- 2.29. Тухайн банкинд тогтоосон нөөц 50 ба түүнээс илүү хувиар алдагдсан тохиолдолд⁵ орлого, ашиг, нөөцөө хамгаалж, эрсдэл даах болон төлбөрийн чадвараа хадгалах зорилгоор банк дараах арга хэмжээг авна:
- 2.29.1. Энэ журмын 2.28.1, 2.28.2 дахь заалтад тусгасан арга хэмжээ;
- 2.29.2. Төлөөлөн удирдах болон гүйцэтгэх удирдлагын цалин, түүнтэй адилтгах бусад хөнгөлөлт, нэмэгдлийг өсгөхгүй;
- 2.29.3. Төлөөлөх болон гүйцэтгэх удирдлагад олгох урамшуулал, бусад төрлийн гүйцэтгэлд суурилсан аливаа нэмэгдлийг олгохгүй;
- 2.29.4. Энэ журмын 2.9-2.11 дэх заалтыг хангасан давуу эрхийн хувьцаа, хувьцаанд хөрвөх эх үүсвэр, хоёрдогч өглөгтэй холбоотой аливаа төлөлт хийхгүй.
- 2.30. Банкны нэгдүгээр зэрэглэлийн өөрийн хөрөнгө, эрсдэлээр жигнэсэн активын зохистой харьцаа алдагдсан бол банк дараах арга хэмжээг авна:
- 2.30.1. Энэ журмын 2.29-д заасан арга хэмжээ;
- 2.30.2. Төлөөлөн удирдах болон гүйцэтгэх удирдлагад цалин, түүнтэй адилтгах хөлс, бусад нэмэгдэл, дэмжлэг, хандив олгохгүй;
- 2.30.3. Банкны удирдлага хувьцаанд хөрвөх нөхцөлтэй эх үүсвэр (хоёрдогч өглөг)-ийг энгийн хувьцаанд хөрвөх арга хэмжээний бэлтгэлийг Компаний тухай хууль, банкны дүрэм, бусад эрх зүйн актад нийцүүлэн яаралтай гүйцэтгэж, үр дүнг Монголбанкинд мэдээлнэ.
- 2.31. Хувьцаанд хөрвөх нөхцөлтэй эх үүсвэр (хоёрдогч өглөг)-ийг хувьцаанд хөрвүүлэхэд дараах дарааллыг баримтлана:
- 2.31.1. Хувь нийлүүлэгч, холбогдох этгээдийн хувьцаанд эх үүсвэр (хоёрдогч өглөг)-ийг бүхэлд нь;

⁴ Банкны харьцааны биелэлт 10.1 хувь байг. Мөн тухайн банкинд тогтоосон нөөц интервал нь 2% байг. Энэ тохиолдолд Алдагдлын хувь нь $= (2\% - (10.1\% - 9\%)) / 2\% = 0.45$ буюу нөөцийн алдагдал 45 хувь байна.

⁵ Харьцааны биелэлт 9.9 хувь байг. Мөн тухайн банкинд тогтоосон нөөц интервал нь 2% байг. Энэ тохиолдолд Алдагдлын хувь нь $= (2\% - (9.9\% - 9\%)) / 2\% = 0.55$ буюу нөөцийн алдагдал 55 хувь байна.

- 2.31.2. Энэ журмын 2.31.1-т тусгасан арга хэмжээ авсны дараа нэгдүгээр зэрэглэлийн өөрийн хөрөнгийн зохистой харьцаа хангагдаагүй бол бусад хөрөнгө оруулагчийн эх үүсвэр (хоёрдогч өглөг)-ийг хэсэгчлэн, эсвэл бүхэлд нь.

ГУРАВ. ТӨЛБӨР ТҮРГЭН ГҮЙЦЭТГЭХ ЧАДВАРЫН ЗОХИСТОЙ ХАРЬЦАА

- 3.1. Харилцагчийн анхны шаардлагаар төлбөр гүйцэтгэх банкны чадварыг хангах, банкны актив, пассивын эргэн төлөгдөх хугацаа, бүтцийг тэнцвэртэй байлгах зорилгоор Төлбөр түргэн гүйцэтгэх чадварын зохистой харьцааг тогтооно.
- 3.2. Энэ журмын 3.1-д тусгасан зохистой харьцааны доод хэмжээ 25 хувь байна.
- 3.3. Төлбөр түргэн гүйцэтгэх чадварын харьцааг энэ журмын 3.4-д заасны дагуу тохируулсан түргэн борлогдох хөрөнгийг 3.6-д заасны дагуу тохируулсан бусдаас татан төвлөрүүлсэн хөрөнгөд харьцуулан тооцно. Биелэлтийг энэ журмын 2 дугаар хавсралтын дагуу долоо хоног болон сар бүр ирүүлнэ.
- 3.4. Түргэн борлогдох хөрөнгөд бэлэн мөнгө, Монголбанкинд байршуулсан хөрөнгө, банк хоорондын захаас авах цэвэр авлага, Стандарт энд Пурс (Standard & Poors), Муудиз (Moody's), Фич (Fitch) байгууллагаас тогтоосон "BBB-"-аас доошгүй үнэлгээ⁶ бүхий гадаадын банк, санхүүгийн байгууллагад байршуулсан хөрөнгө, сорьцоор баталгаажсан алтан, мөнгөн гулдмай, Монгол Улсын Төв банкны үнэт цаас, Монгол Улсын Засгийн газрын үнэт цаас, Монгол Улсын Засгийн газрын баталгаатай үнэт цаасны дүнг нэмж тодорхойлох бөгөөд дараах тохируулгуудыг гүйцэтгэнэ:
- 3.4.1. Клирингийн дамжуулалтын саатлын дансдын үлдэгдлийг хасах;
- 3.4.2. Аливаа санхүүгийн хэлцлийн үүргийн гүйцэтгэлийг хангуулахаар барьцаалсан, байршуулсан түргэн борлогдох хөрөнгийг хасах;
- 3.4.3. Гэрээний үндсэн дээр хугацаа, хүүгийн хэмжээг тохироогүй, захиран зарцуулах эрх нь шилжин ирээгүй түргэн борлогдох хөрөнгийг хасах;
- 3.4.4. Монголбанкнаас банк байгуулах зөвшөөрлийг нь хүчингүй болгосон, банкны бүрэн эрхт төлөөлөгч, тусгай төлөөлөгч, эрх хүлээн авагч томилсон банкнаас авах авлагыг банк хоорондын захын цэвэр авлагын тооцоонд оруулахгүй;
- 3.4.5. Замд яваа мөнгийг түргэн борлогдох хөрөнгөөс хасах.
- 3.5. Монголбанкны шалгалтаар илрүүлсэн зөрчил, дутагдалтай холбоотой залруулгын гүйлгээг зохих дансанд хийж түргэн борлогдох хөрөнгийн бодит дүнг гаргана.
- 3.6. Бусдаас татан төвлөрүүлсэн хөрөнгийг харилцах, хадгаламж, банк хоорондын захын цэвэр өглөг, санхүүгийн байгууллагаас татсан эх үүсвэр, бусад өр төлбөр, арилжааны цэвэр өглөг, тэдгээрт хуримтлуулан тооцсон хүүгийн өглөг, биелэх нь тодорхой болсон хүлээж болох үүргийн дүнг нэмж тооцох бөгөөд дараах тохируулгыг гүйцэтгэнэ:
- 3.6.1. Клирингийн дамжуулалтын саатлын дансдын үлдэгдлийг хасах;
- 3.6.2. Энэ журмын 3.4.2 дахь заалтын дагуу хасагдсан түргэн борлогдох хөрөнгийг барьцаалсан эх үүсвэрийг хасах;
- 3.6.3. Хоёрдогч өглөг, хувьцаанд хөрвөх эх үүсвэрийг хасах.

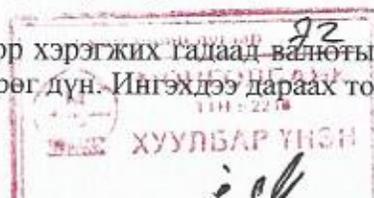

⁶ Журмын 2.15.2-тай харьцуулах

- 3.7. Банк төлбөр түргэн гүйцэтгэх чадвартаа иж бүрэн үнэлгээ дүгнэлт өгч, нийтээр хүлээн зөвшөөрөгдсөн зохистой харьцаа, эрсдэлийн удирдлагын зарчмыг дотооддоо мөрдөнө.
- 3.8. Банк орсон, гарсан мөнгөн урсгалын тайланг энэ журмын 5 дугаар хавсралтын дагуу 7 хоног бүр тайлагнана.
- 3.9. Банк санхүүгийн байгууллагуудтай хийх тооцооны тайланг энэ журмын 6 дугаар хавсралтын дагуу 7 хоног бүр тайлагнана.
- 3.10. Банк хугацаагаар ангилах боломжтой авлага, өглөгийн эргэн төлөгдөх үлдсэн хугацааны тайланг 7 дугаар хавсралтын дагуу долоо хоног бүр, 8 дугаар хавсралтын дагуу сар бүр тайлагнана.
- 3.11. Банк орох, гарах мөнгөн урсгалын төсөөллийг нэг сараар, төгрөг, валютаар гүйцэтгэж энэ журмын 9 дүгээр хавсралтын дагуу сар бүр тайлагнана.
- 3.12. Банкны төлбөр түргэн гүйцэтгэх чадварын эрсдэлийг үнэлэхэд шаардлагатай бусад мэдээллийг тухай бүр Монголбанкинд хүргүүлнэ.

ДӨРӨВ. ГАДААД ВАЛЮТЫН ХАНШИЙН ЭРСДЭЛИЙН ЗОХИСТОЙ ХАРЬЦАА

- 4.1. Гадаад валютын ханшийн хэлбэлзлээс үүсч болзошгүй алдагдлыг банкны эрсдэл даах чадвартай уялдуулах зорилгоор тухайн нэг болон нийт гадаад валютын нээлттэй позицид хязгаарлалт тогтооно.
- 4.2. Тухайн нэг гадаад валютын нээлттэй позиц нь энэ журмын 2.12-т заасны дагуу тохируулсан 2.6-д тусгасан банкны өөрийн хөрөнгийн 15 хувиас хэтрэхгүй байна.
- 4.3. Нийт нээлттэй позицийг гадаад валют тус бүрийн хувьд тооцсон урт позицуудын нийлбэр болон богино позицуудын абсолют нийлбэрийн аль их дүн дээр цэвэршүүлсэн алт, мөнгөний нээлттэй позицийн абсолют дүнг нэмж тодорхойлох бөгөөд энэ журмын 2.12-т заасны дагуу тохируулсан 2.6-д тусгасан банкны өөрийн хөрөнгийн 30 хувиас хэтрэхгүй байна.
- 4.4. Тухайн банкны үйл ажиллагаа нь ханшийн зах зээлийн тогтвортой байдалд сөргөөр нөлөөлж байна гэж үзвэл уг банкны зохистой харьцааны хязгаарыг бууруулж болно.
- 4.5. Нэг гадаад валютын нээлттэй позицийг дараах үзүүлэлтүүдийн нийлбэрээр тооцож биелэлтийг энэ журмын 3 дугаар хавсралтын дагуу долоо хоног болон сар бүр ирүүлнэ:
 - 4.5.1. Цэвэр спот позиц буюу тэнцлийн гадаад валютын актив, пассив, эх үүсвэрийн зөрүү (үүнд хуримтлуулж тооцсон хүүг оруулан, цэвэршүүлсэн алт, мөнгөн гулдмайны үнэлгээг гаргахдаа тухайн үеийн спот ханшийг ашиглана, активын дүнгээс өөр валютаар сан байгуулсан валютын чанаргүй активыг хасна);
 - 4.5.2. Тайлант үеэс хойш 12 сарын дотор хэрэгжих Монголбанктай хийсэн хэлцлээс бусад гадаад валютын форвард, фьючерс болон свопын арилжаатай холбоотой авлага, өглөгийн зөрүү (үүнд свопын хувьд спот арилжаатай холбоотой хэсгийг нь хасч тооцох бөгөөд ирээдүйд орох, гарах мөнгөн урсгалыг спот ханшаар нь үнэлнэ);
 - 4.5.3. Тайлант үеэс хойш 6 сарын дотор хэрэгжих гадаад валютын баталгаа, батлан даалт, аккредитивын үүргийн сөрөг дүн. Ингэхдээ дараах тохируулгыг хийнэ.

- 4.5.3.1. Тооцоонд орсон баталгаа, батлан даалт, аккредитивын үүргийн ижил валютаарх эх үүсвэр нь тухай банкинд байршуулсан бол тэдгээрийг тооцооноос хасна;
- 4.5.3.2. Тооцоонд орсон баталгаа, батлан даалт, аккредитивын үүрэг нь ижил валютаар зээлийн шугамтай бол тэдгээрийг тооцооноос хасна.
- 4.5.4. Гадаад валютаар гаргасан бусад үүргийн сөрөг дүн;
- 4.5.5. Бусад үүрэг, гэрээ, хэлцлээр баталгаажсан гадаад валютын авлага, өглөгийн зөрүү;
- 4.5.6. Энэ журмын 11 дүгээр хавсралтын дагуу тооцсон гадаад валютын опционы “дельта” суурьтай өртөг;
- 4.6. Монголбанк, банк биелэгдэх боломжгүй гэж үзсэн гадаад валютын ирээдүйн авлагыг нээлттэй позицийн тооцоонд оруулахгүй байж болно.
- 4.7. Монголбанкт хийсэн гадаад валютын бодит болон бодит бус деривативын авлага, өглөгийн дүнг хугацаанаас үл хамааран нээлттэй позицийн тооцоонд тусгаж болно.
- 4.8. Банкны ханшийн эрсдэлээс үүсэх алдагдлыг үнэлэхэд шаардлагатай бусад мэдээллийг тухай бүр Монголбанкинд хүргүүлнэ.

ТАВ. ТӨВЛӨРЛИЙН ЭРСДЭЛИЙН ЗОХИСТОЙ ХАРЬЦАА

- 5.1. Банкны үйл ажиллагаанд хийх хязгаарлалтыг тооцох, хангах, тайлагнах, хяналт тавих журмын дагуу тодорхойлсон нийт томоохон зээлдэгчдэд олгох активын нийлбэр нь банкны нягтлан бодох бүртгэлийн багц материалын дагуу тодорхойлсон банк өөрийн хөрөнгө, энэ журмын 2.10-т тусгасан шаардлагыг хангасан хувьцаанд хөрвөх эх үүсвэр, энэ журмын 2.11-д тусгасан шаардлагыг хоёрдогч өглөгийн нийлбэрийн 300 хувиас хэтрэхгүй.
- 5.2. Банкны үндсэн хөрөнгө, хөрөнгө оруулалтын зориулалттай үл хөдлөх хөрөнгө, борлуулах зориулалттай хөрөнгийн нийлбэр нийт активын 8 хувиас хэтрэхгүй.
- 5.3. Банкны хамгийн том 10 харилцагчийн хадгаламж, харилцахын нийлбэр нь нийт активын 25 хувиас хэтрэхгүй.
- 5.4. Банкны үйл ажиллагааг эрсдэлээс хамгаалах зорилгоор нийт зээл, активын харьцаа, нэг салбарын зээл, нийт зээлийн харьцаанд Монголбанкны Ерөнхийлөгчийн тушаалаар хязгаарлалт тогтоож болно.
- 5.5. Банкны төвлөрлийн эрсдэлийг бууруулах арга хэмжээ энэ журмын 5.1-5.4 дэх хэсгээр хязгаарлагдахгүй.
- 5.6. Төвлөрлийн эрсдэлийн зохистой харьцааны биелэлтийг энэ журмын 4-р дүгээр хавсралтын дагуу сар бүр тайлагнана.

ЗУРГАА. БУСАД

- 6.1. Банк энэ журамд тусгасан зохистой харьцааг өдөр бүр хангаж ажиллана. Энэ журмын хоёр, дөрөв, тавдугаар, зургаадугаар бүлэгт тусгасан зохистой харьцааг алдагдсан тохиолдолд Монголбанкинд бичгээр, банк хариуцсан хянан шалгагчид (багийн ахлагчид) цахим шудангаар тухай бүр мэдэгдэнэ.

- 6.2. Банк зохистой харьцааны биелэлтийн болон Монголбанкнаас шаардлагатай гэж үзсэн бусад тайланг дараа сарын 05-ны өдрийн дотор Монголбанкинд бичгээр болон цахим системээр ирүүлнэ.
- 6.3. Энэ журмын хэрэгжилтэд Монголбанк хяналт тавьж, хууль тогтоомжид заасан хяналт шалгалт, албадлагын арга хэмжээ авна.

_____оОо_____

“Банкны үйл ажиллагааны зохистой харьцааны шалгуур
үзүүлэлтийг тогтоох, түүнд хяналт тавих журам”-ын
1 дүгээр хавсралт

БАНКНЫ ӨӨРИЙН ХӨРӨНГИЙН ХҮРЭЛЦЭЭНИЙ
ЗОХИСТОЙ ХАРЬЦААНЫ ТАЙЛАН

Огноо	Үзүүлэлт	Сая төгрөгөөр Дүн
А. Өөрийн хөрөнгө /AI+AII/		
I	Нэгдүгээр зэрэглэлийн өөрийн хөрөнгө (1+2+3+4+5-6)	0.0
1	Энгийн хувьцаа	
2	Энгийн хувьцаанд нэмж толөгдсөн капитал	
3	Хуримтлагдсан ашиг (алдагдал)	
4	Нөөц сан	
5	Тохируулга	
6	Хасагдах (6.1+6.2+6.3)	0.0
6.1	Халаасны хувьцаа (энгийн хувьцаа)	
6.2	Гүүдвэл	
6.3	Хойшлогдсон татварын авлага, програм хангамж	
II	Хоёрдугаар зэрэглэлийн өөрийн хөрөнгө (1+2+3+4+5-6)	0.0
1	Давуу эрхийн хувьцаа	
2	Давуу эрхийн хувьцаанд нэмж толөгдсөн капитал	
3	Хувьцаанд хөрвөх эх үүсвэр	
4	Хоёрдогч өглөг	
5	Тохируулга	
6	Хасагдах (6.1)	
6.1	Халаасны хувьцаа (давуу эрхийн хувьцаа)	
	Үзүүлэлт	Эрсдэлээр жигнэх хувь
Б. Эрсдэлээр жигнэсэн актив (I+II+III+IV)		
I	Тэнцлийн үзүүлэлт	-
1	Бэлэн мөнгө	0%
2	Замд яваа мөнгө	20%
3	Монгол Улсын Төв банкнаас авах авлага, түүнд хуримтлуулсан хүү	0%
4	Дотоодын банкнаас авах авлага	-
4.1	3 сараас доош хугацаатай төгрөгийн авлага	20%
4.2	Бусад	100%
4.3	Хуримтлуулсан хүү	100%
5	Монгол Улсын Хөгжлийн банкнаас авах авлага	-
5.1	3 сараас доош хугацаатай төгрөгийн авлага	20%
5.2	Бусад	100%
5.3	Хуримтлуулсан хүү	100%
6	Монгол Улсын Хадгаламжийн даатгалын корпорациас авах авлага	0%
7	Дотоодын бусад санхүүгийн байгууллагаас авах авлага	100%
8	Гадаадын банк, санхүүгийн байгууллагуудаас авах авлага	-
8.1	3 сараас дээш хугацаатай	92 -
8.1.1	АА- дээш үнэлгээтэй гадаадын санхүүгийн байгууллага	20%
8.1.2	ВВВ-; А+ үнэлгээтэй гадаадын санхүүгийн байгууллага	50%
8.1.3	В-; ВВ+ үнэлгээтэй гадаадын санхүүгийн байгууллага	100%
8.1.4	В- бага үнэлгээтэй гадаадын санхүүгийн байгууллага	150%
8.2	3 сараас доош хугацаатай	-
8.2.1	ВВВ- дээш үнэлгээтэй гадаадын санхүүгийн байгууллага	20%

Хуульч
ХУУЛЬЧАР ҮИ
2019 оны 5 сарын 27

8.2.2	B-; BB+ үнэлгээтэй гадаадын санхүүгийн байгууллага	50%
8.2.3	B- бага үнэлгээтэй гадаадын санхүүгийн байгууллага	150%
8.3	Үнэлгээгүй гадаадын санхүүгийн байгууллага	100%
9	Төв банкны үнэт цаас, хуримтлуулж тооцсон хүү	0%
10	Монгол Улсын Засгийн газрын үнэт цаас	-
10.1	Монгол Улсын Засгийн газрын үнэт цаас, хуримтлуулж тооцсон хүү	0%
10.2	Монгол Улсын Засгийн газрын баталгаатай үнэт цаас	0%
10.3	Монгол Улсын Засгийн газрын баталгаатай үнэт цаасны хуримтлуулж тооцсон хүү	100%
11	Дотоодын үнэт цаас	-
11.1	Хувьцаа, вексель, бусад	100%
11.2	Хөрөнгөөр баталгаажсан үнэт цаас	-
11.2.1	Нэхэмжлэх эрх нь ялгаагүй хөрөнгөөр баталгаажсан үнэт цаас	100%
11.2.2	Нэхэмжлэх эрх нь ялгаатай хөрөнгөөр баталгаажсан үнэт цаас	-
11.2.3.1	Хамгийн давуу эрхтэй хэсэг	100%
11.2.3.2	Бусад хэсэг	200%
11.2.4	МИК-ээс гаргасан ИЗЗБ	50%
11.3	Бусад үнэт цаас	100%
11.4	Хуримтлуулж тооцсон хүү	100%
12	Гадаадын үнэт цаас (үнэт цаасны үнэлгээгээр)	-
12.1	3 сараас дээш хугацаатай	-
12.1.1	AA- дээш үнэлгээтэй	20%
12.1.2	BBB-; A+ үнэлгээтэй	50%
12.1.3	B-; BB+ үнэлгээтэй	100%
12.1.4	B- бага үнэлгээтэй	150%
12.2	3 сараас доош хугацаатай	-
12.2.1	BBB- дээш үнэлгээтэй	20%
12.2.2	B-; BB+ үнэлгээтэй	50%
12.2.3	B- бага үнэлгээтэй	150%
12.3	Үнэлгээгүй	100%
13	Хараат болон охин компанид оруулсан хөрөнгө оруулалт	100%
14	Зээл	-
14.1	Иргэнд төгрөгөөр олгосон ипотекийн зээл	50%
14.2	Ханшийн эрсдэлтэй этгээдэд олгосон гадаад валютын зээл"	150%
14.3	Бусад зээл	100%
14.3.1	Барилга, боловсруулах үйлдвэрлэл, агуулах, тээврийн салбарын зээл	80%
14.3.2	Үнэ тогтворжуулах дэд хөтөлбөрийн зээл	0%
14.4	Чанаргүй зээл	150%
14.4.1	2019 оны 7 дугаар сарын 01-ний өдрөөс өмнө ангилагдсан чанаргүй зээл	100%
14.5	Зээлд хуримтлуулж тооцсон хүү	100%
15	Санхүүгийн хөрөнгө, хуримтлагдсан хүү	100%
16	Санхүүгийн бус хөрөнгө	-
16.1	Алт, мөнгөн гулдмай	0%
16.2	Бусад санхүүгийн бус хөрөнгө	100%
17	Үндсэн хөрөнгө, хөрөнгө оруулалтын зориулалттай үл хөдлөх хөрөнгө, борлуулах зориулалттай хөрөнгө	100%
18	Дериватив санхүүгийн хөрөнгө	100%
18.1	Монголбанктай байгуулсан свопын бодит үнэ цэнийн авлага	0%
II	Тэнцлийн гадуурх үзүүлэлт	
1	Деривативын зээлтэй адилтган тооцох өртөг (10 дугаар хавсралтын дагуу)	100%
2	Аккредитив	20%
3	Батлан даалт, баталгаа	100%
4	Тендер болон гүйцэтгэлийн батлан даалт	50%
5	Зээлийн шугам	50%

72

МОНГОЛЫН АЖ АХУЙН БАНК

ХҮҮЛГААР ҮНЭТ ЦААС

2019 оны 5 сарын 27

6	Хамтын санхүүжилттэй зээлийн эрсдэлд харгалзах зээлийн цэвэр үлдэгдэл	100%
7	Бусад хүлээж болох үүрэг	100%
III Гадаад валютын эрсдлийн үзүүлэлт		
IV Сүүлийн гурван жилийн эерэг нийт орлогын дундаж		
1	Нэгдүгээр зэрэглэлийн өөрийн хөрөнгийн зохистой харьцааны доод хэмжээ	9%
2	Өөрийн хөрөнгийн зохистой харьцааны доод хэмжээ	12%
3	Нөөц интервал	
4	Нэгдүгээр зэрэглэлийн өөрийн хөрөнгийн хүрэлцээ биелэлт	
5	Өөрийн хөрөнгийн хүрэлцээний биелэлт	
6	Шаардлагатай нэгдүгээр зэрэглэлийн өөрийн хөрөнгө	
7	Шаардлагатай хоёрдугаар зэрэглэлийн өөрийн хөрөнгө	

Энэхүү тайланд активыг хугацаар нь ангилах бол үлдсэн хугацааг нь ашиглана.

“Зээл, үнэт цаас, эдгээртэй адилтгах санхүүгийн хэрэгсэлд холбогдох гадаад валютаар төлөх нийт толбөрийн дүн нь сүүлийн 2 жилийн татварын дараах нийт гадаад валютаарх орлогын дунджийн 85 хувиас их этгээдийг ханшийн эрсдэлтэй гэж үзнэ. Уг этгээд нь Монгол Улсад үйл ажиллагаа явуулж буй банктай ханшийн эрсдэлээс хамгаалах санхүүгийн үүсмэл хэрэгслийг зээлийн нийт хугацаанд байгуулсан бол ханшийн эрсдэлгүй гэж тооцно.

Тайланг үнэн зөв гаргасан:

Гүйцэтгэх захирал:

/нэр/

Санхүү, бүртгэлийн газрын захирал

/нэр/

Санхүү, бүртгэлийн газрын ажилтан

/нэр/

“Банкны үйл ажиллагааны зохистой харьцааны шалгуур үзүүлэлтийг тогтоох, түүнд хяналт тавих журам”-ын 2 дугаар хавсралт

**ТӨЛБӨР ТҮРГЭН ГҮЙЦЭТГЭХ ЧАДВАРЫН
ЗОХИСТОЙ ХАРЬЦААНЫ ТАЙЛАН**

Огноо	ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД	Сая төгрөг
A	ТҮРГЭН БОРЛОГДОХ ХӨРӨНГӨ	-
1	Бэлэн мөнгө	
2	Монголбанкинд байршуулсан хөрөнгө	
3	Банк хороондын захын цэвэр авлага	
4	ВВВ ба түүнээс дээш үнэлгээтэй гадаадын СБ-д байршуулсан хөрөнгө	
5	Төв банкны үнэт цаас, Засгийн газрын үнэт цаас, Засгийн газрын баталгаатай үнэт цаас	
6	Сорьцоор баталгаажсан алтан, мөнгөн гулдмай	
7	Тохируулга	
B	ТАТАН ТӨВЛӨРҮҮЛСЭН ХӨРӨНГӨ	-
1	Харилцах	
2	Хадгаламж	
3	Банк хоорондын захын цэвэр өглөг	
4	Санхүүгийн байгууллагаас татсан эх үүсвэр	
5	Бусад эх үүсвэр	
6	Бусад өр төлбөр	
7	Тохируулга	
B	ТӨЛ.ТҮР. ГҮЙЦЭТГЭХ ЧАДВАРЫН ХАРЬЦАА (A/B*100)	#DIV/0!
Г	ЗОХИСТОЙ ХАРЬЦАА	25.0%
Д	ХАРЬЦААНЫ БИЕЛЭГДЭЭГҮЙ ХУВЬ /Г-В/	#DIV/0!
Е	ШААРДЛАГАТАЙ НЭМЭЛТ ТҮРГЭН БОРЛОГДОХ АКТИВ	-

Тайлбар: Энэ журмын 2.10 болон 2.11 дэх заалтыг хангасан хувьцаанд хөрвөх болон хоёрдогч өглогийг өр төлбөрийн дүнд оруулан тооцохгүй

Тайланг үнэн зөв гаргасан:

Гүйцэтгэх захирал: /нэр/
 Санхүү, бүртгэлийн газрын захирал /нэр/
 Санхүү, бүртгэлийн газрын ажилтан /нэр/

“Банкны үйл ажиллагааны зохистой харьцааны шалгуур
 үзүүлэлтийг тогтоох, түүнд хяналт тавих журам”-ын
 3 дугаар хавсралт

БАНКНЫ ГАДААД ВАЛЮТЫН НЭЭЛТТЭЙ ПОЗИЦИЙН ТАЙЛАН

Огноо

Үзүүлэлтүүд	Нэгж валют (Мянган нэгжээр)										ТЭНЦЛИЙН ДҮН	
	USD	EUR	JPY	GBP	CNY	KRW	CHF	Бусад /USD/	Банкнаас оруулсан	USD (Сая.\$)	MNT (сая)	
А ГАДААД ВАЛЮТЫН АКТИВ												
Мөнгөн хөрөнгө												
Хөрөнгө оруулалт (цэвэр)												
Зээлийн өрийн үлдэгдэл (цэвэр)												
Бусад хөрөнгө												
Арилжаа (Дериватив санхүүгийн хөрөнгө)												
В ГАДААД ВАЛЮТЫН ПАССИВ												
Харилцах												
Хадгаламж												
Банк, СБ-с татсан эх үүсвэр												
Бусад эх үүсвэр												
Бусад өр төлбөр												
Арилжаа (дериватив санхүүгийн өглөг)												
С ТЭНЦЛИЙН ГАДУУРХ ДАНС												
Батаалга												
Батлан даалт												
Аккредитив												
Бусад хүлээж болзошгүй үүрэг												

“Банкны үйл ажиллагааны зохистой харьцааны шалгуур үзүүлэлтийг тогтоох, түүнд хяналт тавих журам”-ын 4 дүгээр хавсралт

БАНКНЫ ТУХАЙ ХУУЛИЙН 17 ДУГААР ЗҮЙЛИЙН БИЕЛЭЛТ

Огноо	Биелэлтийг төрөл	Биелэлт*	Хасагдах дүн*	Тайлбар**	Сая төгрөгөөр
1	Банкны тухайн хуулийн 17.1-ийн биелэлт				
2	Банкны тухайн хуулийн 17.2-ын биелэлт				
3.1	Банкны тухайн хуулийн 17.3-ын биелэлт (5%)				
3.2	Банкны тухайн хуулийн 17.3-ын биелэлт (20%)				
4	Банкны тухайн хуулийн 17.4-ийн биелэлт				
5	Банкны тухайн хуулийн 17.5-ын биелэлт				

“Тийм, үгүй.

*-Банкны тухайн хуулийн 17.11-ийн дагуу өөрийн хөрөнгийн хүрэлцээ тооцоход хасагдах дүн буюу хязгаарлалтаас давсан хэсэг.

**-Хязгаарлалтаас илүү гарсан тохиолдолд эзэлдэгчийн нэр, нөхцөл шалтгааныг тодорхой бичнэ.

Тайланг үнэн зөв гаргасан:

Гүйцэтгэх захирал:

Санхүү, бүртгэлийн газрын захирал

Санхүү, бүртгэлийн газрын ажилтан

/нэр/
/нэр/
/нэр/

“Банкны үйл ажиллагааны зохистой харьцааны шалгуур
үзүүлэлтийг тогтоох, түүнд хяналт тавих журам”-ын
5 дугаар хавсралт

ӨНГӨРСӨН 7 ХОНОГИЙН МӨНГӨН УРСГАЛЫН ТАЙЛАН

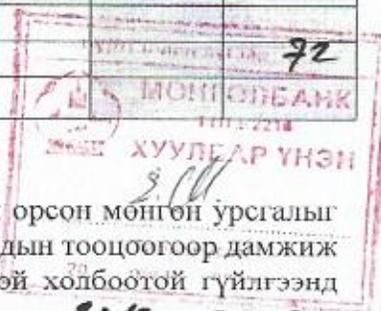
Огноо

Сая төгрөгөөр

	Холбоотой санхүүгийн үзүүлэлт	Гарсан			Орсон			НИЙТ ЗӨРҮҮ
		Төгрөг	Валют	НИЙТ	Төгрөг	Валют	НИЙТ	
A	НИЙТ							
1	Харилцах							
	Засгийн газар							
	Улсын байгууллага							
	Хувийн байгууллага							
	Санхүүгийн байгууллага							
	Иргэд							
	Харьяат бус, Ор.Суугч бус							
2	Хугацаагүй хадгаламж							
	Засгийн газар							
	Улсын байгууллага							
	Хувийн байгууллага							
	Санхүүгийн байгууллага							
	Иргэд							
	Харьяат бус, Ор.Суугч бус							
3	Хугацаатай хадгаламж							
	Засгийн газар							
	Улсын байгууллага							
	Хувийн байгууллага							
	Санхүүгийн байгууллага							
	Иргэд							
	Харьяат бус, Ор.Суугч бус							
4	Зээл							
	Засгийн газар							
	Улсын байгууллага							
	Хувийн байгууллага							
	Санхүүгийн байгууллага							
	Иргэд							
	Харьяат бус, Ор.Суугч бус							
5	Хөрөнгө оруулалт							
	ЗГҮЦ							
	ТБҮЦ							
	Бусад							
6	Бусад							
	Арилжаа, хэлцэл, дер-тив							
	Бусад хүлээж болох үүрэг							
	Бусад							

Тайлбар:

Банкны үндсэн бизнестэй холбоотойгоор бодиттоор гарсан болон орсон мөнгөн урсгалыг тусгана. Өөрөөр хэлбэл, кассын орлого, зарлага, эсвэл банк хороондын тооцоогоор дамжиж ирсэн, гарсан эх үүсвэр, зээл, хөрөнгө оруулалт, бусад хэлцэлтэй холбоотой гүйлгээнд хамаарах мөнгөн урсгалыг тусгана.

2015 5 27

Тухайн харилцагч өөрийн хугацаагүй хадгаламжийн данснаас гаргаад, хугацаатай хадгаламжийн дансанд оруулсан, эсвэл төгрөгийн хадгаламжаас гаргаад гадаад валютын хадгаламжинд оруулсон зэргийг мөнгөн урсгал гэж үзэхгүй.

Нэг харилцагч нөгөө харилцагчийн мөнгөн хөрөнгө шилжүүлсэн бол гарч, орсон мөнгөн урсгал гэж үзэхгүй.

Банк зээл олгож, харилцагчийн харилцах дансанд шилжүүлсэн бол гарч, орсон мөнгөн урсгал гэж үзэхгүй. Харин харилцагч зарцуулалт хийж өөр банкинд шилжүүлсэн, эсвэл бэлнээр авсан бол мөнгөн урсгал болно.

Тайланг үнэн зөв гаргасан:

Гүйцэтгэх захирал: /нэр/

Санхүү, бүртгэлийн газрын захирал /нэр/

Санхүү, бүртгэлийн газрын ажилтан /нэр/

“Банкны үйл ажиллагааны зохистой харьцааны шалгуур үзүүлэлтийг тогтоох, түүнд хяналт тавих журам”-ын 6 дугаар хавсралт

БАНКНЫ БАНК, САНХҮҮГИЙН БАЙГУУЛАГАТАЙ ХИЙХ ТООЦОО

Огноо	№	Банк	Нийт		Харилцах		Хадгаламж		Зээл		Сая төгрөгөөр	
			Авлага	Өглөг	Авлага	Өглөг	Авлага	Өглөг	Авлага	Өглөг	Авлага	Өглөг
		НИЙТ										
I	1	Дотоодын банк	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	1	Хаан	0.0	0.0								
	2	ХХБ	0.0	0.0								
	3	Голомт	0.0	0.0								
	4	Хас	0.0	0.0								
	5	Төрийн	0.0	0.0								
	6	УБ	0.0	0.0								
	7	Чингис	0.0	0.0								
	8	Кредит	0.0	0.0								
	9	Ариг	0.0	0.0								
	10	ҮХО	0.0	0.0								
	11	Капитрон	0.0	0.0								
	12	Тээвэр	0.0	0.0								
	13	Богд	0.0	0.0								
II		Дотоодын санхүүгийн байгууллага	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	1	Монголбанк	0.0	0.0								
	2	Хөгжлийн банк	0.0	0.0								

3	Хадгаламжийн даатгалын ко	0.0	0.0							
4	ББСБ	0.0	0.0							
5	ХЗХ	0.0	0.0							
6	Бусад	0.0	0.0							
Ш	Гадаадын банк	0.0	0.0							
IV	Гадаадын санхүүгийн байгууллага	0.0	0.0							

Тайланг үнэн зөв гаргасан:

Гүйцэтгэх захирал:

Санхүү, бүртгэлийн газрын захирал

Санхүү, бүртгэлийн газрын ажилтан

/нэр/

/нэр/

/нэр/

“Банкны үйл ажиллагааны зохистой харьцааны шалгуур
үзүүлэлтийг тогтоох, түүнд хяналт тавих журам”-ын
7 дугаар хавсралт

ЭРГЭН ТӨЛӨГДӨХ ХУГАЦААНЫ ТАЙЛАН

Огноо

Сая төгрөг

	Хөрөнгө	1-7 хоног	8-14 хоног	15-30 хоног	Нийт
	НИЙТ				
	Бэлэн мөнгө				
	Мөнгөтэй адилтгах хөрөнгө				
2	БСБ-д байршуулсан хөрөнгө				
	Хөрөнгө оруулалт				
	ЗГҮЦ				
3	МБҮЦ				
	Бусад үнэт цаас				
	Зээл				
	ЗГ, Улс.Бай олгосон зээл				
	БСБ-д олгосон зээл				
4	Хувийн.Бай олгосон зээл				
	Иргэнд олгосон зээл				
	Бусад зээл				
	Ху.Анги.Болох Санхүү.Хөр				
	Ху.Анги.Болохгүй Санхүү.Хөр				
	Санхүүгийн бус хөрөнгө				
6	Хугацаагаар ангилж болох бусад				
	Дериватив санхүүгийн хөрөнгө*				
	Үндсэн хөрөнгө				
	Өр төлбөр				
	НИЙТ				
	Харилцах				
	Хугацаагүй хадгаламж				
	Хугацаатай хадгаламж				
	ЗГ, Улс.Бай				
	Хувийн.Бай				
	Иргэд				
	Бусад				
	БСБ-аас татсан эх үүсвэр				
	Монголбанк				
	Дотоодын банк				
	Дотоодын СБ				
	Гадаадын БСБ				
	Бусад				
	Бусад эх үүсвэр				

Үнэт цаас цаас				
Төслийн санхүүжилт				
Бусад				
Хугацаагаар ангилж болох бусад				
Ху.Анги.Болохгүй бусад				
Дериватив санхүүгийн өглөг*				
Цэвэр зөрүү				
Цэвэр зөрүү (өссөн дүнгээр)				

Тайланг үнэн зөв гаргасан:

Гүйцэтгэх захирал: /нэр/

Санхүү, бүртгэлийн газрын захирал /нэр/

Санхүү, бүртгэлийн газрын ажилтан /нэр/

“Банкны үйл ажиллагааны зохистой харьцааны шалгуур үзүүлэлтийг тогтоох, түүнд хяналт тавих журам”-ын 8 дугаар хавсралт

ЭРГЭН ТӨЛӨГДӨХ ХУГАЦААНЫ ТАЙЛАН

Огноо	Хөрөнгө	Хугацаагүй	Сая төг					Нийт
			1-30 өдөр	1-3 сар	3-6 сар	6-12 сар	1-2 жил	
1	Мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгө							
2	Банк, санхүүгийн байгууллагад байршуулсан хөрөнгө							
3	Монголбанкны үнэт цаас Засгийн газрын үнэт цаас Бусад үнэт цаас							
	Засгийн газар, улсын байгуулагад олгосон зээл							
4	Банк, санхүүгийн байгууллагад олгосон зээл Хувийн аж ахуй нэгжид олгосон зээл Иргэдэд олгосон зээл Бусад зээл							
5	Дериватив санхүүгийн хөрөнгө*							
6	Хугацаагаар ангилж болох бусад хөрөнгө							
НИЙТ САНХҮҮГИЙН ХӨРӨНГӨ								
	Өр төлбөр	Хугацаагүй	1-30 өдөр	1-3 сар	3-6 сар	6-12 сар	1-2 жил	2-5 жил
1	Харилцах Засгийн газар, төсөв, нийгэм даатгал Улсын байгууллага Хувийн байгууллага							

92
 5 жилээс дээш
 НИЙТ САНХҮҮГИЙН ХӨРӨНГӨ
 2019.05.27

“Банкны үйл ажиллагааны зохистой харьцааны шалгуур
үзүүлэлтийг тогтоох, түүнд хяналт тавих журам”-ын
9 дүгээр хавсралт

ИРЭХ 30 ХОНОГИЙН МӨНГӨН УРСГАЛЫН ТААМАГЛАЛ

Огноо

Сая төгрөг

	Холбоотой санхүүгийн үзүүлэлт	Гарах			Орох			НИЙТ ЗӨРҮҮ
		Төгрөг	Валот	НИЙТ	Төгрөг	Валот	НИЙТ	
1	Харилцах							
	Засгийн газар							
	Улсын байгууллага							
	Хувийн байгууллага							
	Санхүүгийн байгууллага							
	Иргэд							
	Бусад							
	Хугацаагүй хадгаламж							
	Засгийн газар							
	Улсын байгууллага							
	Хувийн байгууллага							
	Санхүүгийн байгууллага							
	Иргэд							
	Бусад							
	Хугацаатай хадгаламж							
	Засгийн газар							
	Улсын байгууллага							
	Хувийн байгууллага							
	Санхүүгийн байгууллага							
	Иргэд							
	Бусад							
	Зээл							
	Засгийн газар							

72

MONGOL BANK
ХУУЛЬСАН ҮНЭН

2019.5.27

Улсын байгууллага							
Хувийн байгууллага							
Санхүүгийн байгууллага							
Иргэд							
Бусад							
Хоронго оруулалт							
ЗГҮЦ							
ТБҮЦ							
Үнэт метал							
Бусад							
Бусад							
Арилжаа, хэлцэл, дер.тив							
Бусад хүлээж болох үүрэг							
Бусад							
Нийт зөрүү							
Түргэн борлогдох хөрөнгө							
Дутагдал							

Тайланг үнэн зөв гаргасан:

Гүйцэтгэх захирал: /нэр/
 Санхүү, бүртгэлийн газрын захирал /нэр/
 Санхүү, бүртгэлийн газрын ажилтан /нэр/

“Банкны үйл ажиллагааны зохистой харьцааны шалгуур
үзүүлэлтийг тогтоох, түүнд хяналт тавих журам”-ын
10 дугаар хавсралт

САНХҮҮГИЙН ДЕРИВАТИВИЙН ЗЭЭЛТЭЙ АДИЛТГАН ТООЦОХ ӨРТГИЙГ ТОДОРХОЙЛОХ АРГАЧЛАЛ

1. Санхүүгийн деривативийн зээлтэй адилтган тооцох өртгийг энэхүү аргачлалын дагуу тодорхойлно.

2. Зээлтэй адилтган тооцох өртгийг дараахь деривативийн хувьд тооцно:

2.1. Хүүгийн эрсдэлийн деривативууд:

2.1.1. Тухайн нэг улс, орны валютаар илэрхийлэгдсэн санхүүгийн хэрэгслүүдийн хүүг солилцох буюу своп хийх гэрээ, хэлцэл (Single currency interest rate swaps),

2.1.2. Санхүүгийн хэрэгслүүдийн суурь хүүг солилцох буюу своп хийх гэрээ, хэлцэл (Basis swaps),

2.1.3. Хүүгийн форвардын гэрээ, хэлцэл (Forward rate agreement),

2.1.4. Худалдан авсан хүүгийн опцион гэрээ, хэлцэл. Үүнд хүүгийн дээд болон доод хязгаарыг тогтоосон, мөн эдгээрийг хослуулан хэрэглэсэн гэрээ, хэлцэл хамаарна (Interest rate options purchased, including caps, collars and floors purchased),

2.2. Гадаад валютын арилжааны дериватив:

2.2.1. Хоёр өөр улс орны валютаар илэрхийлэгдсэн санхүүгийн бүтээгдэхүүний хүүг солилцох буюу своп хийх гэрээ, хэлцэл (Cross-currency interest rate swaps),

2.2.2. Гадаад валютын арилжааны форвардын гэрээ, хэлцэл (Forward foreign exchange contracts),

2.2.3. Бусдаас худалдан авсан гадаад валютын арилжааны опцион гэрээ, хэлцэл (Currency options purchased),

2.3. Зээлийн эрсдэл үүсгэж болзошгүй санхүүгийн бусад дериватив.

3. Энэхүү аргачлалын 2 дугаар хэсэгт заасан деривативийн ангилалд хамаарах боловч дараахь шинж чанарыг агуулсан деривативийн хувьд зээлтэй адилтган тооцох өртгийг тооцох шаардлагагүй:

3.1. Үлдсэн хугацаа нь 14 өдрөөс доош;

3.2. Тусгай зориулалт бүхий дотоодын бирж дээр арилжаалдаг, үнэ хэвцлийн зөрүүнээс үүдэлтэй аливаа төлбөр тооцоог одорт нь тусгай клирингийн төвөөр дамжуулан гүйцэтгэдэг дериватив.

4. Санхүүгийн деривативийн зээлтэй адилтган тооцох өртгийг (credit equivalent amount) тухайн үеийн (current exposure) болон ирээдүйд хүлээж болзошгүй (potential future credit exposure) алдагдлын нийлбэр дүнгээр тодорхойлно.

5. Тухайн үеийн алдагдлын дүнг санхүүгийн деривативийн суурь бүтээгдэхүүний гэрээнд заасан үнэ болон тухайн үеийн зах зээлийн үнэ хоёрын зөрүүгээр тооцох бөгөөд шаардлагатай үед хүү, ханш, индекс болон харилцагч этгээдийн төлбөрийн чадварт гарсан өөрчлөлтийг харгалзан үзэж болно.

6. Ирээдүйд хүлээж болзошгүй алдагдлын дүнг санхүүгийн деривативийн суурь бүтээгдэхүүний гэрээнд заасан үнийг Базелийн банкны хяналт шалгалтын хорооноос баталсан хөрвүүлэлтийн хувь хэмжээгээр (conversion factor) үржүүлэн тооцно:

Төлөгдөх хугацаа	Хүүгийн эрсдэлийн	Гадаад валютын болон алтны арилжааны	Хувьцааны арилжааны	Алгнаас бусад үнэт металлын	Бусад
1 жилээс доош хугацаатай	0.0%	1.0%	6.0%	7.0%	10.0%
1-5 жилийн хугацаатай	0.5%	5.0%	8.0%	7.0%	12.0%
5 жилээс дээш хугацаатай	1.5%	7.5%	10.0%	8.0%	15.0%

7. Деривативийн ашиг алдагдлыг цэвэршүүлэн тооцох бололцоотой бол зээлтэй адилтган тооцох өртгийг дараахь томъёог ашиглан бодож гаргана:

$$A_{Net} = 0.4 \times A_{Gross} + 0.6 \times NGR \times A_{Gross}$$

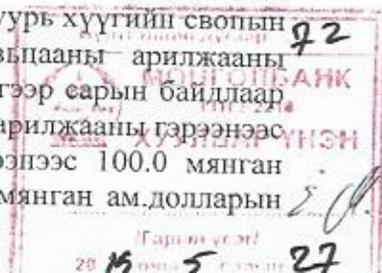
A_{net} - зээлтэй адилтган тооцох цэвэр өртөг

A_{gross} - зээлтэй адилтган тооцох нийт өртөг

NGR - ашиг, алдагдлын нийлбэр дүнг тухайн үеийн алдагдлын нийлбэр дүнд харьцуулсан харьцаа. Үүнд ашиг, алдагдлын нийлбэр дүн нь тэгтэй тэнцүү, аль эсвэл сөрөг утгатай байвал NGR -ийг тэгтэй тэнцүү гэж үзнэ.

ЖИШЭЭ:

“А” банк нь 3 сарын хугацаатай, 5000.0 мянган ам.долларын гадаад валютын форвардын гэрээ; 4 жилийн хугацаатай, 6000.0 мянган ам.долларын суурь хүүгийн свопын гэрээ; 6 жилийн хугацаатай, 12000.0 мянган ам.долларын хувьцааны арилжааны фьючерсийн гэрээ тус тус байгуулсан байсан бөгөөд 2004 оны 4 дүгээр сарын байдлаар деривативуудыг зах зээлийн үнэлгээгээр нь үнэлэхэд гадаад валютын арилжааны гэрээнээс 20.0 мянган ам.долларын, хувьцааны арилжааны фьючерсийн гэрээнээс 100.0 мянган ам.долларын алдагдал тус тус хүлээж, харин хүүгийн свопоос 10.0 мянган ам.долларын ашиг олсон байв.

“А” банкны зээлтэй адилтган тооцох нийт өртгийг тооцоход:

2004 оны 4 дүгээр сарын байдлаар

(мянган ам.доллар)

	САНХҮҮГИЙН ДЕРИВАТИВ	Суурь бүтээгдэхүүний үнэ	Хөрвүүлэлтийн хувь хэмжээ	Ирээдүйд хүлээж болзошгүй алдагдал	Тухайн үеийн алдагдал	Зээлтэй адилтган тооцох өртөг (нийт)
	А	1	2	3=1*2	4	5=3+(4>0)
1	3 сарын хугацаатай гадаад валютын форвардын гэрээ	5 000,0	1,0%	50,0	20,0	70,0
2	4 жилийн хугацаатай суурь хүүгийн своп	6 000,0	0,5%	30,0	0,0	30,0*
3	6 жилийн хувьцааны арилжааны фьючерсийн гэрээ	12 000,0	10,0%	1 200,0	100,0	1300,0
	БҮГД	23 000,0		1 280,0	120,0	1400,0

Тайлбар: * - зээлтэй адилтган тооцох өртгийг тооцоходоо ирээдүйд хүлээж болзошгүй алдагдлын дүнг тухайн үеийн ашгийн дүнгээр хорогдуулахгүй.

Хүснэгтээс үзэхэд 3 деривативийн гэрээнийн зээлтэй адилтган тооцох нийт өртөг нь 1400.0 мянган ам.доллар байна. Хүүгийн свопын ашгийг харгалзан зээлтэй адилтган тооцох өртгийг тооцвол:

$$A_{Net} = 0.4 \times 1400.0 + 0.6 \times \left(\frac{20.0 - 10.0 + 100.0}{20.0 + 100.0} \right) \times 1400.0 = 1330.0$$

_____ оОо _____

“Банкны үйл ажиллагааны зохистой харьцааны шалгуур
үзүүлэлтийг тогтоох, түүнд хяналт тавих журам”-ын
11 дүгээр хавсралт

ГАДААД ВАЛЮТЫН ОПЦИОНЫ "ДЕЛЬТА" СУУРЬТАЙ ӨРТӨГ ТООЦОХ АРГАЧЛАЛТ

Гадаад валютын опционы "дельта" суурьтай өртөгийг Гармэн-Колхаген ("Garman-Kohlhagen")-ны томъёогоор тооцно:

$$C = e^{-FT} SN(x + \sigma\sqrt{T}) - e^{-DT} KN(x)$$

$$x = \frac{\ln(S/K) + (D - F - \sigma^2/2)T}{\sigma\sqrt{T}}$$

$$\text{delta} = \frac{\partial C}{\partial S} = e^{-FT} N(x + \sigma\sqrt{T}) > 0$$

Үүнд “С” нь колл опционы өртөг, “F” нь гадаад валютын хүү, “D” нь үндэсний валютын хүү, “T” нь опционы хугацаа, “S” нь спот ханш, “K” нь опционы гэрээнд заасан ханш, N(x) нь спот болон гэрээнд заасны ханшны харьцааг хүүгийн зөрүү болон опционы хугацаагаар тохируулсан дүн нь тодорхой тоон утгатай тэнцүү буюу түүнээс бага байх магадлал. Энэхүү магадлалыг хэвийн тархалттай санамсаргүй хэмжигдэхүүний нягтын функцийг тусламжтайгаар олно.

oOo

